

5. The University of Edinburgh Library. (n. d.). *TikTok-account*. Available at: <https://www.tiktok.com/@edunilibraries> [Accessed 01.04.2025].
6. University at Albany Libraries. (n. d.). *TikTok-account*. Available at: <https://www.tiktok.com/@ualbanylibraries> [Accessed 01.04.2025].
7. University of Illinois Library. (n. d.). *TikTok-account*. Available at: <https://www.tiktok.com/@uillinoislibrary> [Accessed 01.04.2025].
8. Kliuchovi trendy internet-marketynhu u 2025 rotsi ta porady shchodo yikh vykorystannia. (2025). *AG Marketing*. Available at: <https://ag.marketing/blog/trendi-internet-marketingu-v-2025/> [Accessed 01.04.2025].
9. Biblioteka KNUKiM. (n. d.). *YouTube-kanal*. Available at: <https://www.youtube.com/channel/UCawpz00gv42192IPTXMTj6w> [Accessed 01.04.2025].
10. Biblioteka NaUKMA. (n. d.). *YouTube-kanal*. Available at: <https://www.youtube.com/channel/UCiXnauHqqCdjjzPPt9xgs4Q> [Accessed 01.04.2025].
11. Birkovych T. I. & Morozova Ya. A. (2024). Osoblyvosti vykorystannia sotsialnykh merezh dlia prosvuvannia biblioteknykh resursiv. *Visnyk Natsionalnoi akademii kerivnykh kadri kultury i mystetstv*, 1, pp. 56—62.
12. Demchuk A. (2021). *Formuvannia imidzhu suchasnoi biblioteky za dopomohoiu sotsialnykh media*. Rozhlianuto na zasidanni kafedry informatsiinoi diialnosti ta turyzmu (Protokol № 4 vid 24.11.2021). Rekomendovano do druku Vchenoiu radoiu Lutskoho instytutu rozvytku liudyny Universytetu "Ukraina" (Protokol № 3 vid 25.11.2021). Lutsk.
13. Horban Y. I. (ed.). (2018). *Biblioteka: mistse tradytsii, prostir innovatsii* : materialy kruhloho stolu, prisviach. 55-richchiu nauk. b-ky Kyiv. nats. un-tu kultury i mystetstv, Kyiv, 30 lystop. 2018 r. Kyiv, pp. 32—33.
14. Kyrii S. V. (2023). Imidzh biblioteky v informatsiinomu prostori v realiiakh viiny. *Biblioteka u suchasnomu informatsiinomu prostori: problemy ta perspektyvy* : tezy dopovidei Vseukr. nauk.-prakt. bibliotekh. konf. (17 lystop. 2022 r., m. Odesa). Odesa: Pivdenoukr. nats. ped. un-t im. K. D. Ushynskoho, pp. 32—36.
15. Naukova biblioteka im. M. Maksymovycha. *YouTube-kanal*. Available at: <https://www.youtube.com/channel/UCFkfrWFiya0A1WBQpVVu-KA> [Accessed 01.04.2025].
16. Protsenko T. (2013). Formuvannia imidzhu suchasnoi biblioteky. *Bibliotekna planeta*, 3, pp. 10—12.
17. Samokhina Zh. V. (2015). Reklama yak skladova informatsiino-komunikatsiinoi diialnosti biblioteky. *Biblioteka. Nauka. Komunikatsiia*, 1, pp. 115—118.
18. *Ukrainskyi katolytskyi universytet*. (n. d.). Available at: <https://ucu.edu.ua/> [Accessed 01.04.2025].

Надійшла до редакції 18.07.2025

[https://doi.org/10.36273/2076-9555.2026.1\(354\).9-14](https://doi.org/10.36273/2076-9555.2026.1(354).9-14)
УДК 027.5:021.1]:004.77](477)(045)

Галина Нудишук,
здобувачка вищої освіти ОС "Доктор філософії",
029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа,
Київський національний університет культури і мистецтв
galina.nydishyk@gmail.com
<https://orcid.org/0000-0001-9078-2605>

Функціонування публічної бібліотеки у глобальному інформаційному просторі

У статті проаналізовано трансформаційні процеси, що відбуваються в діяльності публічних бібліотек під впливом глобалізації та цифровізації. Розглянуто основні виклики та можливості, що постають перед бібліотечними установами в умовах формування глобального інформаційного простору й інформаційного суспільства. Визначено основні напрями адаптації публічних бібліотек до нових реалій, зокрема через упровадження інноваційних технологій, розвиток цифрових комунікацій та оновлення бібліотечної освіти. Обґрунтовано роль сучасної публічної бібліотеки як важливого соціального інституту, що сприяє інформаційній рівності, розвитку цифрової грамотності та збереженню культурної спадщини в динамічному цифровому середовищі. Акцентовано на потребі переосмислення функцій бібліотек та їх активної участі у формуванні інформаційної культури суспільства.

Ключові слова: публічна бібліотека; цифровізація; глобалізація; інновації; бібліотечна освіта; цифрові комунікації; інформаційний простір; інформаційне суспільство

Постановка проблеми. Сучасний світ переживає епоху фундаментальних змін, зумовлених як глобальними тенденціями цифровізації та переходом до інформаційного суспільства, так і безпрецедентними локальними викликами. В Україні процеси глобальної трансформації набувають особливої гостроти на тлі

повномасштабної агресії РФ, що кардинально вплинула на всі сфери життя, зокрема й на доступ до інформації, культури та знань. Технологічна революція, що змінює способи створення, поширення й споживання інформації, в українських умовах накладається на критичну потребу в перевірених

даних для протидії масованій дезінформації, забезпечення доступу до освітніх і культурних ресурсів для мільйонів внутрішньо переміщених осіб (ВПО) та біженців, нагальне завдання збереження за допомогою цифрових засобів культурної спадщини, що перебуває під загрозою фізичного знищення. У цих умовах публічні бібліотеки України постають не лише традиційними соціальними інститутами, що потребують адаптації, а й елементами стійкості громад. Установи змушені шукати нові моделі роботи не лише для того, щоб відповідати глобальному тренду на цифровізацію, а й виконувати життєво важливі функції тут і зараз: слугувати інформаційними навігаторами у світі фейків, осередками психологічної підтримки та соціальної інтеграції, платформами для неформальної освіти й цифрової грамотності (наприклад, допомога в опануванні державних цифрових сервісів), а подекуди — і фізичними "пунктами незламності". Тому дослідження шляхів трансформації публічних бібліотек, їх інтеграції у глобальний інформаційний простір за одночасного реагування на екстремальні локальні виклики, пошук інноваційних рішень і визначення оновленої ролі є не лише суголосним сучасним науковим трендам у бібліотекознавстві, інформаційних науках та культурології, а й має практичне значення для розвитку українського суспільства.

Питання полягає у визначенні шляхів адаптації й активної участі публічних бібліотек у підтримці стійкості та відновлення українського суспільства в умовах глобального інформаційного простору, що динамічно змінюється під впливом технологій і безпрецедентних безпекових викликів.

Актуальність проблеми для України сьогодні загострюється низкою чинників, зумовлених повномасштабною війною:

1. Поглиблення цифрової й інформаційної нерівності: руйнування інфраструктури, масове внутрішнє переміщення та виїзд за кордон мільйонів громадян ускладнюють доступ до інформації, техніки й інтернету, особливо для вразливих груп населення.

2. Інформаційна війна: шалений тиск ворожої пропаганди та дезінформації потребує від бібліотек нової ролі — стати надійними навігаторами, центрами медіаграмотності й верифікації інформації.

3. Руйнування та недофінансування: фізичне знищення бібліотек на окупованих і прифронтових територіях, секвестр бюджетів та загальна економічна скрута перешкоджають оновленню фондів і матеріально-технічної бази, упровадженню сучасних технологій.

4. Нові потреби користувачів: виникає гострий запит на психологічну підтримку, юридичні консультації для ВПО, доступ до освітніх ресурсів для перекваліфікації, інформацію щодо працевлаштування, на що бібліотеки мають оперативно реагувати.

5. Кадровий виклик: завдання швидкого підвищення рівня цифрових, комунікаційних і медіаграмотних компетенцій персоналу для адекватної відповіді на запити травмованого війною суспільства.

Водночас саме кризові умови надають унікальні можливості для розвитку бібліотек, які мають змогу стати реальними центрами громад, розширити доступ до перевірених національних і світових ресурсів

(зокрема для осіб, які перебувають за кордоном), розробляти інноваційні послуги, орієнтовані на підтримку та розвиток (онлайн-консультації, освітні хаби, цифрові архіви свідчень війни), зміцнити своє значення як безпечних, інклюзивних просторів для навчання, спілкування йгуртування, тобто змістити пріоритети від традиційної культурно-просвітницької роботи до забезпечення нагальних інформаційних, безпекових і психосоціальних потреб населення [2].

Розв'язання проблеми ефективної трансформації публічних бібліотек набуває стратегічного значення для забезпечення:

- інформаційної стійкості держави: надання доступу громадян до правдивої інформації та протидія ворожим наративам;

- збереження національної ідентичності: термінова фіксація, оцифрування та популяризація культурної спадщини, що перебуває під загрозою;

- соціальної згуртованості та відновлення: підтримка громад, сприяння інтеграції ВПО, надання ресурсів для особистісного й професійного розвитку громадян в умовах екзистенційних викликів.

Аналіз досліджень і публікацій. Проблематику функціонування бібліотек у цифровому середовищі активно досліджують вітчизняні й закордонні науковці. У працях О. Клименко [7], Г. Колоскової та О. Кобелева [9], О. Клименко та О. Сокур [8] розглянуто питання цифровізації бібліотечних фондів і створення електронних каталогів. Зарубіжні дослідники А. Гікс, П. МакКінні, К. Інскіп, Г. Волтон та А. Ллойд [11] аналізують зміни в інформаційній поведінці користувачів і вивчають роль бібліотек у формуванні медіа- та інформаційної грамотності. Важливі аспекти інноваційної діяльності бібліотек висвітлено в публікаціях П. Лі [12], О. Каракоз [6], Ю. Горбаня, В. Касьяна, Л. Прокопенко [1], С. Злигостева [5]. У праці А. Гуралюка та О. Углової [4] проаналізовано міжнародний досвід упровадження цифрових сервісів у публічних бібліотеках.

Попри значний обсяг наукових розвідок, питання комплексного аналізу взаємопов'язаного впливу глобалізації та цифровізації на стратегічні напрями розвитку публічних бібліотек саме в Україні залишається недостатньо розкритим. Актуальними є завдання пошуку ефективних моделей адаптації, оптимізації використання цифрових комунікацій для роботи з користувачами, а також шляхів інтеграції у глобальні інформаційні мережі без втрати національної самобутності. Саме ці аспекти становлять предмет пропонуваного дослідження.

Мета статті — проаналізувати трансформаційні процеси в діяльності публічних бібліотек під впливом глобалізації й цифровізації; визначити роль та основні функції бібліотечних установ у глобальному інформаційному просторі; обґрунтувати стратегічні напрями інноваційного розвитку й адаптації з акцентом на використанні цифрових комунікацій та оновленні бібліотечної освіти.

Виклад основного матеріалу дослідження. Глобалізація та цифровізація є головними мегатрендами, що докорінно змінюють ландшафт функціонування публічних бібліотек у світі, але в Україні вплив цих

процесів набуває особливої драматичності та специфіки в умовах повномасштабної війни. Глобалізація, посилюючи інтенсивність інформаційних потоків і культурний обмін, ставить перед українськими бібліотеками надскладні завдання. Це не лише забезпечення потреб різноманітних культурних груп, а насамперед робота з мільйонами внутрішньо переміщених осіб, які потребують інформації й допомоги в інтеграції, доступі до юридичної та психологічної підтримки, ресурсів для вивчення української мови й адаптації в нових громадах. З огляду на це, бібліотеки змушені розширювати фонди багатомовною літературою та цілеспрямовано формувати колекції, що відповідають на травматичний досвід війни, сприяють зміцненню національної ідентичності й надають доступ до перевірених світових інформаційних ресурсів, зокрема щодо європейської інтеграції України. Бібліотека від посередника в міжкультурному діалозі трансформується в активний центр соціальної інтеграції та підтримки.

Цифровізація кардинально змінює сутність бібліотечної роботи, а в Україні цей процес часто відбувається не завдяки, а всупереч обставинам. Перехід від паперових фондів до гібридних і цифрових колекцій (електронні книги, бази даних, цифрові архіви) стає критично важливим для забезпечення безперервності доступу в умовах руйнування приміщень і міграції населення. Публічні бібліотеки активно впроваджують онлайн-сервіси: електронні каталоги, віртуальні довідкові служби, онлайн-бронювання, доступ до ліцензованих ресурсів [3], що дає змогу подолати географічні бар'єри та забезпечити доступ до інформації 24/7, а це вкрай важливо для ВПО та біженців. Водночас гостро постають такі виклики:

— поглиблення цифрового розриву через знищення інфраструктури та фінансову неспроможність окремих верств населення;

— проблема захисту авторських прав в умовах масового запиту на доступ;

— критична потреба в оновленні програмного й апаратного забезпечення на тлі руйнувань і недофінансування.

Наголосимо, що особливої ваги набуває завдання термінового оцифрування унікальних фондів і краєзнавчих колекцій як спосіб їх збереження від фізичного знищення. У цих умовах кардинально змінюється

роль публічної бібліотеки. З місця зберігання та видавання книг вона трансформується у багатофункціональний центр громади — "третє місце", яке в нинішніх реаліях часто стає "першим місцем" надії та підтримки.

Сучасна українська бібліотека — це простір для навчання впродовж життя (часто — для перекваліфікації), осередок розвитку цифрової грамотності (охоплюючи допомогу з державними е-сервісами), майданчик для спілкування, творчості, волонтерських ініціатив і психологічного розвантаження. Надзвичайно важливими є освітні програми, спрямовані на формування в користувачів навичок критичного мислення, медіаграмотності, вміння орієнтуватися в інформаційних потоках, активно протидіяти ворожій дезінформації та пропаганді [10]. Взаємозв'язок і синергію основних напрямів діяльності сучасної бібліотеки ілюструє рис. 1.

Рис. 1. Перетин основних сфер діяльності сучасної публічної бібліотеки в Україні

Джерело: розроблено авторкою статті

Інновації стають не лише чинником успішної адаптації, а й інструментом виживання та відповіді на виклики. В Україні це може бути створення мейкерспейсів (які подекуди переорієнтовуються на потреби фронту чи громад), коворкінгів чи клубів програмування для здобуття нових навичок, організація пунктів доступу до телемедицини чи юридичних онлайн-консультацій, впровадження мобільних застосунків для інформування й підтримки ВПО, реалізація проєктів з оцифрування та збереження усної історії війни, використання технологій для віртуальних екскурсій зруйнованими пам'ятками (табл. 1).

Таблиця 1

Основні напрями адаптації публічних бібліотек України до сучасних реалій

Напрямок адаптації	Основні дії	Очікуваний результат та головна мета
Інформаційна стійкість	Промоція медіаграмотності, верифікація джерел, створення добірок перевіреної інформації, протидія фейкам та пропаганді	Підвищення критичного мислення населення, зниження впливу дезінформації, забезпечення доступу до перевірених даних
Підтримка ВПО та вразливих груп	Надання доступу до Wi-Fi / комп'ютерів, юридичні / психологічні консультації (або перенаправлення), інтеграційні заходи, мовні курси	Сприяння адаптації й інтеграції, забезпечення базових інформаційних та соціальних потреб, створення безпечного простору
Цифрова трансформація та доступ	Розвиток онлайн-сервісів, оцифрування фондів (особливо краєзнавчих), створення цифрових архівів, надання доступу до е-ресурсів	Збереження спадщини, забезпечення безперервного доступу до фондів незалежно від локації, подолання географічних бар'єрів

Напрямок адаптації	Основні дії	Очікуваний результат та головна мета
Бібліотека як центр громади	Організація освітніх програм (зокрема, перекваліфікація), волонтерських хабів, культурних заходів, "пунктів незламності"	Згуртування громади, сприяння навчанню впродовж життя, надання безпечного місця для спілкування та розвитку, підтримка стійкості
Збереження національної ідентичності	Популяризація української мови та літератури, краєзнавчі проекти, оцифрування культурної спадщини, проведення заходів патріотичного спрямування	Зміцнення національної свідомості, збереження культурної пам'яті для майбутніх поколінь

Джерело: розроблено авторкою статті.

Ефективні цифрові комунікації бібліотек стають життєво важливим інструментом. Вебсайти, сторінки в соціальних мережах, блоги, електронні розсилки, месенджери використовують не лише для інформування про ресурси та послуги, а й для оперативного сповіщення про небезпеку, поширення верифікованої інформації, координації волонтерської допомоги, підтримання зв'язку з розпорошеною громадою, проведення віртуальних заходів для тих, хто не може відвідати бібліотеку фізично.

Успішна трансформація бібліотечних установ неможлива без радикального оновлення методики підготовки кадрів. Сучасна бібліотечна освіта та програми підвищення кваліфікації мають обов'язково інтегрувати модулі з кризових комунікацій, медіаграмотності, психологічної стійкості та першої психологічної допомоги, цифрової безпеки, проектного менеджменту в умовах обмежених ресурсів, фандрейзингу й роботи з травмованими групами населення, доповнюючи традиційні бібліотечні знання та цифрові компетенції.

Формування кадрового потенціалу, здатного адекватно реагувати на виклики сьогодення, є критично важливим для забезпечення життєздатності й ефективності публічних бібліотек у складний період. Йдеться не лише про дефіцит фахівців із високими цифровими компетенціями, а й про мотивацію персоналу, престижність професії та потребу створення системи безперервного навчання й сертифікації [1]. Нові знання, апробовані інноваційні підходи та розвинені компетенції допомагають долати поточні труднощі й водночас закладають підвалини для майбутнього.

Здобутий досвід та аналіз майбутніх потреб суспільства дають змогу окреслити перспективи та стратегії розвитку публічних бібліотек. У період післявоєнного відновлення, коли суспільство долатиме наслідки травми, відбудовуватиме зруйноване й шукатиме нові шляхи розвитку, роль публічної бібліотеки має стати більш значущою та багатогранною. Бібліотеки мають потенціал виконувати функції інформаційних навігаторів відновлення, головних точок доступу до верифікованої інформації щодо програм відбудови, можливості працевлаштування, юридичної допомоги та діяльності влади й донорів. Установи здатні трансформуватися у простори зцілення та соціальної реінтеграції, пропонуючи безпечне середовище для спілкування, груп підтримки, доступу до ресурсів із психічного здоров'я, сприяючи діалогу в громадах.

Бібліотеки також можуть стати потужними освітніми центрами, зосереджуючись на програмах навчання впродовж життя, критично важливих для адаптації до нової економічної реальності, як-от цифрова, фінансова та медіаграмотність, підприємництво й громадянська освіта. Важливою є місія бібліотек як осередків збереження пам'яті та зміцнення ідентичності через активну популяризацію української культури. Крім того, бібліотечні установи мають слугувати якірними центрами місцевих громад, підтримуючи ініціативи та залучення населення до обговорення планів розвитку, і залишатися гарантами цифрової інклюзії, забезпечуючи доступ до технологій та навчання.

Реалізація цих різнопланових перспектив потребуватиме впровадження гнучких і проактивних стратегій. Насамперед це людиноцентричний і травма-інформований підхід до послуг, що базується на емпатії й створенні психологічно безпечного середовища. Необхідною є розбудова міцних стратегічних партнерств з органами влади, освітніми закладами, громадськими організаціями, психологічними службами, бізнесом і міжнародними фондами для об'єднання ресурсів. Важливою буде подальша цифрова трансформація, що охоплює інвестиції у стабільну інфраструктуру, зручні онлайн-сервіси та інтегровані цифрові архіви. Активна колекційна політика має сприяти формуванню фондів, що відповідають актуальним запитам суспільства, та системно працювати над збереженням документальної пам'яті. Гнучке управління, впровадження проектного менеджменту, постійний моніторинг ефективності й активний фандрейтинг допоможуть забезпечити сталість діяльності. Ефективна адвокація та комунікація надають можливість чітко доносити інформацію про цінність і внесок бібліотек до влади й суспільства та залучати підтримку.

Авторський внесок полягає в систематизації основних проблем та осмисленні перспектив для українських публічних бібліотек в умовах унікальної синергії глобалізаційних, цифрових і воєнних впливів, а також в обґрунтуванні пріоритетності розвитку гнучких, адаптивних стратегій, що спираються на цифрові комунікації, інноваційні соціально орієнтовані сервіси та підвищену стійкість персоналу як основні складники адаптації та функціонування бібліотечних установ у глобальному інформаційному просторі й процесах відновлення України.

Висновки. Публічні бібліотеки в сучасному динамічному світі, особливо в Україні, переживають період фундаментальних трансформацій, зумовлених як глобальними цифровими трендами, так і потребою реагувати на гострі суспільні виклики. Установи трансформуються з інформаційного сховища у проактивний центр знань і розвитку громади, посилюючи соціальну значущість. Серед головних завдань публічних бібліотек — забезпечення навігації у складних інформаційних потоках, надання доступу до надійних і перевірених джерел знань, розбудова критичного мислення й цифрових компетенцій населення для свідомої участі в житті інформаційного суспільства. Не менш важливими є збереження та популяризація культурної спадщини, зокрема через активне оцифрування, створення відкритих, інклюзивних і комфортних просторів для навчання впродовж життя, інтелектуального розвитку, спілкування та реалізації громадських ініціатив, разом зі сприянням соціальній інтеграції й підтримкою різноманітних груп населення. Успішна адаптація в умовах швидких змін потребує

стратегічної гнучкості, політики постійних інновацій і здатності оперативно реагувати на мінливі потреби користувачів. Це передбачає розвиток сучасної цифрової інфраструктури, створення актуальних і затребуваних послуг, системну модернізацію фахової підготовки (з акцентом на цифрові навички, проєктний менеджмент, ефективні комунікації), майстерне використання цифрових каналів для взаємодії з аудиторією.

Перспективи подальших досліджень передбачають: вивчення специфіки інформаційних потреб різних категорій користувачів публічних бібліотек в Україні в умовах цифровізації; розроблення та апробацію конкретних моделей інноваційних бібліотечних сервісів (наприклад, мобільних бібліотечних застосунків, програм цифрової курації); аналіз ефективності різних каналів цифрових комунікацій для залучення молоді до бібліотек; дослідження впливу технологій штучного інтелекту на майбутнє бібліотечних сервісів; порівняльний аналіз стратегій розвитку публічних бібліотек у різних країнах у контексті глобальних викликів.

Список бібліографічних посилань

1. Горбань Ю. І., Касьян В. В., Прокопенко Л. І. Напрями адаптації публічних бібліотек України в цифровому суспільстві. *Вісник Харківської державної академії культури*. 2025. № 67. С. 112—124. DOI: <https://doi.org/10.31516/2410-5333.067.08>.
2. Горбань Ю., Прокопенко Л., Каракоз О. Специфіка діяльності публічних бібліотек України за умов російсько-української війни. *Український інформаційний простір*. 2025. № 1 (15). С. 188—200. DOI: [https://doi.org/10.31866/2616-7948.1\(15\).2025.335357](https://doi.org/10.31866/2616-7948.1(15).2025.335357).
3. Грудецька Т. Методична робота публічних бібліотек Хмельниччини: виклики та можливості в умовах децентралізації, пандемії та воєнного часу. *Бібліотеки в сучасному світі науки та культури* : зб. наук. пр. II Всеукр. наук.-практ. онлайн-конф., м. Кам'янець-Подільський, 16 трав. 2024 р. Кам'янець-Подільський, 2024. С. 43—52.
4. Гуралюк А. Г., Углова О. В. Цифрові тренди розвитку модерних бібліотек світу: майбутнє педагогічної освіти і науки (аналітичний огляд). *Аналітичний вісник у сфері освіти й науки* : довід. бюл. 2024. Вип. 20. С. 56—77.
5. Злигостев С. Модель видавничої діяльності наукових бібліотек. *Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського*. 2024. Вип. 70. С. 298—308. DOI: <https://doi.org/10.15407/np.70.298>.
6. Каракоз О. Комунікаційні особливості проєктної діяльності бібліотек. *Theoretical and Empirical Scientific Research: Concept and Trends* : VII International Scientific and Practical Conference, Oxford, August 16, 2024. Oxford, 2024. P. 314—318. DOI: <https://doi.org/10.36074/logos-16.08.2024.066>.
7. Клименко О. Сучасні виклики та завдання бібліотек в умовах цифровізації. *Бібліотечний вісник*. 2020. № 6. С. 44—47.
8. Клименко О., Сокур О. Функціонування українських бібліотек в умовах цифровізації. *Вісник Книжкової палати*. 2024. № 12. С. 19—24. DOI: [https://doi.org/10.36273/2076-9555.2024.12\(341\).19-24](https://doi.org/10.36273/2076-9555.2024.12(341).19-24).
9. Колоскова Г., Кобелев О. Формування бібліотечно-інформаційного потенціалу регіону в умовах цифровізації. *Вісник Книжкової палати*. 2022. № 5. С. 33—40. DOI: [https://doi.org/10.36273/2076-9555.2022.5\(310\).33-40](https://doi.org/10.36273/2076-9555.2022.5(310).33-40).
10. Слободянюк А. О. Роль бібліотек у формуванні медіаграмотності населення. *Інформаційні технології і системи в документознавчій сфері* : зб. матеріалів IX Всеукр. наук. студент. конф., м. Вінниця, 12 квіт. 2024 р. Вінниця, 2024. С. 114—117.
11. Hicks A., McKinney P., Inskip C., Walton G., Lloyd A. Leveraging information literacy: Mapping the conceptual influence and appropriation of information literacy in other disciplinary landscapes. *Journal of Librarianship and Information Science*. 2023. Vol. 55, Iss. 3. P. 548—566. DOI: <https://doi.org/10.1177/09610006221090677>.
12. Lee P. C. Technological innovation in libraries. *Library Hi Tech*. 2021. Vol. 39, No. 2. P. 574—601. DOI: <https://doi.org/10.1108/LHT-07-2020-0163>.

Halyna Nudyshchuk,

PhD Student, 029 Information, Library and Archival Studies,
Kyiv National University of Culture and Arts

The functioning of a public library in the global information space

The relevance of this study is determined by the profound impact of globalization and digitalization on all social institutions, including public libraries. In the context of the formation of a global information space and an information

society, libraries face the need to fundamentally transform their activities to remain relevant and effective centers of access to knowledge and culture. Understanding these transformation processes is critical for developing strategies for the sustainable development of libraries. **The purpose** of the article is to analyze the transformation processes in the activities of public libraries under the influence of globalization and digitalization, to identify their role in the modern information space, and to substantiate the directions of innovative development and adaptation strategies. The study is based on a systematic approach and methods of theoretical analysis, synthesis, comparison, and generalization of scientific publications and conceptual documents concerning the development of public libraries in the digital age. **The methodology** involves analyzing the impact of key factors (globalization, digitalization) on library functions and identifying trends in their adaptation. The study identifies key challenges (digital divide, information overload, competition from online resources, need for staff retraining) and opportunities (expansion of access through digital technologies, new forms of service, development of digital literacy programs, role as community centers) for public libraries. The necessity of integrating digital communications, implementing innovative services (e.g., makerspaces, digital archives), and updating library education programs is substantiated. The library's role shifts from a simple repository of books to a dynamic multifunctional hub. **The scientific novelty** lies in the integrated analysis of the synergistic influence of globalization and digitalization processes on the functions and development strategies of public libraries, particularly emphasizing the role of digital communications and innovations as key adaptation factors within the global information space. **The research findings** can be used by heads and specialists of library institutions to develop and implement innovative strategies, update service models, and improve staff qualifications. The results may also be useful for educational institutions preparing library professionals and for policymakers shaping cultural and information policy. Public libraries remain a vital social institution in the global information space, but their successful functioning requires continuous adaptation and innovation. Key factors for success include embracing digitalization, developing relevant digital services, actively promoting information and digital literacy, strengthening digital communication channels, and fostering partnerships. Reimagining the library as an active participant in the information society is crucial for its future.

Keywords: public library; digitalization; globalization; innovation; library education; digital communications; information space; information society

References

1. Horban Yu. I., Kasian V. V. & Prokopenko L. I. (2025). Napriamy adaptatsii publichnykh bibliotek Ukrainy v tsyfrovomu suspilstvi. *Visnyk Kharkivskoi derzhavnoi akademii kultury*, 67, pp. 112—124. DOI: <https://doi.org/10.31516/2410-5333.067.08>.
2. Horban Yu., Prokopenko L. & Karakoz O. (2025). Spetsyfika diialnosti publichnykh bibliotek Ukrainy za umov rosiisko-ukrainskoi viiny. *Ukrainskyi informatsiinyi prostir*, 1 (15), pp. 188—200. DOI: [https://doi.org/10.31866/2616-7948.1\(15\).2025.335357](https://doi.org/10.31866/2616-7948.1(15).2025.335357).
3. Hrudetska T. (2024). Metodychna robota publichnykh bibliotek Khmelnychchyny: vyklyky ta mozhlyvosti v umovakh detsentralizatsii, pandemii ta voiennoho chasu. *Biblioteky v suchasnomu sviti nauky ta kultury* : zb. nauk. pr. II Vseukr. nauk.-prakt. onlain-konf., m. Kamianets-Podilskyi, 16 trav. 2024 r. Kamianets-Podilskyi, pp. 43—52.
4. Huraliuk A. H. & Uhlova O. V. (2024). Tsyfrovi trendy rozvytku modernykh bibliotek svitu: maibutnie pedahohichnoi osvity i nauky (analitichnyi ohliad). *Analitichnyi visnyk u sferi osvity y nauky* : dovid. biul., 20, pp. 56—77.
5. Zlyhostiev S. (2024). Model vydavnychoi diialnosti naukovykh bibliotek. *Naukovi pratsi Natsionalnoi biblioteky Ukrainy imeni V. I. Vernadskoho*, 70, pp. 298—308. DOI: <https://doi.org/10.15407/np.70.298>.
6. Karakoz O. (2024). Komunikatsiini osoblyvosti proiektnoi diialnosti bibliotek. *Theoretical and Empirical Scientific Research: Concept and Trends* : VII International Scientific and Practical Conference, Oxford, August 16, 2024. Oxford, pp. 314—318. DOI: <https://doi.org/10.36074/logos-16.08.2024.066>.
7. Klymenko O. (2020). Suchasni vyklyky ta zavdannia bibliotek v umovakh tsyfrovizatsii. *Bibliotechnyi visnyk*, 6, pp. 44—47.
8. Klymenko O. & Sokur O. (2024). Funktsionuvannia ukrainskykh bibliotek v umovakh tsyfrovizatsii. *Visnyk Knyzhkovoї palaty*, 12, pp. 19—24. DOI: [https://doi.org/10.36273/2076-9555.2024.12\(341\).19-24](https://doi.org/10.36273/2076-9555.2024.12(341).19-24).
9. Koloskova H. & Kobielev O. (2022). Formuvannia bibliotechno-informatsiinoho potentsialu rehionu v umovakh tsyfrovizatsii. *Visnyk Knyzhkovoї palaty*, 5, pp. 33—40. DOI: [https://doi.org/10.36273/2076-9555.2022.5\(310\).33-40](https://doi.org/10.36273/2076-9555.2022.5(310).33-40).
10. Slobodianiuk A. O. (2024). Rol bibliotek u formuvanni mediahramotnosti naseleння. *Informatsiini tekhnolohii i systemy v dokumentoznavchii sferi* : zb. materialiv IX Vseukr. nauk. student. konf., m. Vinnytsia, 12 kvitnia 2024 r. Vinnytsia, pp. 114—117.
11. Hicks A., McKinney P., Inskip C., Walton G. & Lloyd A. (2023). Leveraging information literacy: Mapping the conceptual influence and appropriation of information literacy in other disciplinary landscapes. *Journal of Librarianship and Information Science*, 55 (3), pp. 548—566. doi: <https://doi.org/10.1177/09610006221090677>.
12. Lee P. C. (2021). Technological innovation in libraries. *Library Hi Tech*, 39 (2), pp. 574—601. doi: <https://doi.org/10.1108/LHT-07-2020-0163>.

Надійшла до редакції 6.10.2025